

گزارش خبرگزاری مهر از سخنرانی حجت الاسلام مهدوی زادگان:

راه‌هایی از هژمونی تفکر خود بنیاد در رجوع مستقیم به قرآن است

دانشیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی گفت: راه‌هایی از هژمونی تفکر خود بنیاد در رجوع مستقیم به خود کتاب مقدس است. قرآن کریم پاسخ تمام پرسش‌های بنیادین را در خود دارد.

به گزارش [خبرنگار مهر](#) نشست «پرسش از امر دینی در عصر حاضر (بازخوانی روایت بیژن عبدالکریمی از امر دینی)» امروز (۹۷/۷/۲۸) در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی برگزار شد.

حجت الاسلام#داود مهدوی زادگان، دانشیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی در این نشست #موضوع «برزخ سوژگی و شجاعت ندانستن» سخنرانی کرد.

وی در ابتدا یاد و خاطر محمدعلی مرادی را گرامی داشت و گفت: جای خالی ایشان در چنین جلسه‌ای خیلی زیاد احساس می‌شود. بحث من پیرامون کتاب «امکان امر دینی در جهان معاصر» است ولی من نمی‌خواهم وارد محتوای این کتاب شوم#بلکه این کتاب را نماینده یک جریان فکری می‌دانم که نگرش‌های خاصی دارند. اساتید بزرگی از صبح در این همایش در دفاع از عالم تجدد و مدرن سخنرانی#و مباحثی را طرح کردند که نگاه

من خلاف آنها است. جریانی که این مباحث مطرح کردند به نوعی وارونه گویی می کند و حقیقت این گونه نیست. بر اساس این نگاه، انسان سوژه همان انسان خودبنیاد است و فقط خودش را دارای حجیت می داند. طبیعی است که چنین انسانی یک جهانی را هم خلق می کند. به گفته بیژن عبدالکریمی جهان فعلی جهان مدرن و نیچه ای است. من این جهان را که انسان خود بنیاد خلق کرده جهان برزخی می نامم.

مهدوی زادگان در ادامه در توضیح جهان برزخی گفت: در جهان برزخی انگار که آدم از یک عالم جدا شده و می خواهد به عالم دیگری برسد. در چنین عالمی، انسان فرهیخته دچار سرگردانی، عصبانیت و... است. چون به ناکجا آبادی که در نظر داشته، نرسیده است. نهیلیسمی که عبدالکریمی از آن سخن می گوید با عالم برزخی سنخیت پیدا می کند. با تفکر سوژه در این عالم اتفاقات عجیب و غریبی در حال رخ داده است. تفکر سوژه محور با شکل های پیدایش تفاوت پیدا کرده و در عالم برزخ فقط مهم این است که چنین عالمی حفظ شود و تغییر در آن رخ ندهد. انسان سوژکتیو مدت مدیدی است که توانسته هژمونی جهان برزخی را بر جهان واقعی مسلط کند و رقبا را از صحنه خارج سازد. با این وصف هنوز با رقیب اصلی خود یعنی دین خدانبیاد درگیر است. در عالم برزخ شعار (شجاعت دانستن داشته باش) به شعار «شجاعت ندانستن» تغییر پیدا کرده است. انسان در این عالم تلاش می کند که فقط با بزرگ کردن، آن را حفظ کند. انسان فرهیخته این عالم سراغ پرس و جو و چرایی نمی رود.

دانشیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی ادامه داد: بحث های برخی از بزرگان خلاف واقع است. مثلاً اینکه مطرح می کنند انسان دینی، انسان متعبد است و عقل با تعبد سازگاری ندارد خلاف واقعیت دین است، چون دین گفته که این دین برای انسان خلق شده. متأسفانه جریان روشنفکری امروز، اهل استدلال کردن نیست. مثلاً قرآن کریم مطرح می کند که خداوند حی و حاضر است و روشنفکران می گویند خدا زنده نیست ولی برای این حرفشان استدلالی ندارند. صحبت من این است که باید روی تک تک آیات قرآن بحث شود و اینکه دین را دور بزیم و با استفاده از اصطلاحاتی دین خادم و مخدوم، بحث را پیش ببریم راه به جایی نمی بریم.

وی ادامه داد: جهان امروز هژمونی انسان امروز را تاب نمی آورد. اینکه ما دائماً درباره مرگ و پایان هر چیزی مثل پایان تفکر، پایان امر دینی، مرگ خدا و ... صحبت بکنیم به چه درد می خورد؟ ما نمی توانیم از کنار انقلاب اسلامی و انقلاب دینی بگذریم و به آن بی توجه باشیم. تفکری که انسان ترسوی امروز از آن طرفداری می کند و تلاشش این است که وضع موجود را حفظ کند. انسان خود بنیاد همان کاری که روشنفکر ما می خواهد یعنی بزرگ کاری بدون چون و چر#را انجام می دهد.

مهدوی زادگان ادامه داد: تصور من این است که دوستان روشنفکر باید ترس از مواجهه با سخن خدا را دور بریزند و کمی با متن و قرآن درگیر شوند و به فهم دقیق تر آن پردازند. در قرآن هم ما دعوت به تفکر درباره

دین داریم. اگر بر شجاعت دانستن تأکید داریم باید دین را آنچنانی که هست بخوانیم و به متن آن مراجعه کنیم. بنابراین وقتی درباره دین اسلام صحبت می کنیم باید به متن قرآن رجوع کنیم.

وی در پایان افزود: امروزه گفته های روشنفکری بی نهایت خطابی و اقناعی شده است و همگان را در ماندن در جهان برزخی دعوت می کند و در این کار از فضای مجازی بهره کامل را می برد. به گمان من اگر بنا بر بحث امکان تفکر است سویه این بحث خود تفکر سوژه باور است. آری تئولوژی خودبنیاد پایان یافته است. راه رهایی از هژمونی تفکر خود بنیاد در رجوع مستقیم به خود کتاب مقدس است. قرآن کریم پاسخ تمام پرسش های بنیادین را در خود دارد و ما از این طریق امکان و گشودگی امر قدسی را می توانیم تجربه کنیم و ما از این تاریخ امکان و گشودگی امر قدسی را می توانیم تجربه کنیم.

کد خبر 4436049